

ДИРЕКТИВА 2001/45/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 27 юни 2001 година

за изменение и допълнение на Директива 89/655/ЕИО на Съвета относно минималните изисквания за безопасността и здравето на работниците при използването на работни съоръжения по време на работа (втора специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО)

(Текст, представляващ интерес за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаването на Европейската общност и в частност член 137, параграф 2,

като взеха предвид предложението на Комисията, представено след консултации с Консултативния комитет за безопасност, хигиена и закрила на здравето на работното място¹,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет²,

след консултации с Комитета на регионите,

като заседават в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора³,

като имат предвид, че:

(1) Член 137, параграф 2 от Договора предвижда, че Съветът може да приема с директиви минимални изисквания за насърчаване на подобренията, в частност на работната среда, за да се гарантира по-добро равнище на закрила на здравето и безопасността на работниците.

(2) Съгласно посочения член тези директиви трябва да избягват да налагат такива административни, финансови и правни ограничения, които могат да възпрепятстват създаването и развитието на малки и средни предприятия.

(3) Подобряването на безопасността, хигиената и здравето на работниците на работното място представлява цел, която не може да се подчинява на чисто икономически съображения.

---

¹ ОВ С 247 Е, 31.08.1999 г., с. 23 и ОВ С 62 Е, 27.02.2001 г., с. 113.

² ОВ С 138, 18.05.1999 г., с. 30.

³ Становище на Европейския парламент от 21 септември 2000 г. (ОВ С 146, 17.05.2001 г., с. 78), Обща позиция на Съвета от 23 март 2001 г. (ОВ С 142, 15.05.2001 г., с. 16) и Решение на Европейския парламент от 14 юни 2001 г.

(4) Спазването на минималните изисквания, предназначени да гарантират по-високо равнище на закрила на здравето и безопасността по време на използването на работни съоръжения, предназначени за временна работа на високо, е от съществено значение за гарантиране на закрилата на здравето и безопасността на работниците.

(5) Разпоредбите, приети съгласно член 137, параграф 2 от Договора, не са пречка всяка държава-членка да запази или да въведе по-засилени мерки за защита на условията на труд, които са съвместими с Договора.

(6) Работата на високо може да изложи работниците на особено големи рискове за тяхното здраве и безопасност, в частност на риск от падане от високо и други сериозни трудови злополуки, които представляват значителен процент от всички злополуки и по-специално от смъртните злополуки.

(7) Когато лицата на свободна практика и работодателите сами упражняват професионална дейност и лично използват работни съоръжения, предназначени за извършване на временна работа на високо, те могат да създадат опасност за здравето и безопасността на работниците.

(8) Директива 92/57/ЕИО на Съвета от 24 юни 1992 г. за изпълнение на минималните изисквания за безопасност и закрила на здравето на временни или мобилни строителни площадки (осма специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО)⁴, налага на тези категории лица задължението да спазват в частност член 4 и Приложение I от Директива 89/655/ЕИО⁵.

(9) Всеки работодател, който има намерение да извършва временна работа на високо, трябва да избере съоръжение, предлагащо подходяща защита срещу риска от падане от високо.

(10) По принцип мерките за колективна защита, насочени към предпазване от падане, предлагат по-добра защита от мерките за лична защита. Изборът и използването на подходящо съоръжение за всяко специфично място с оглед да се предотвратят и отстранят рисковете трябва да са съпроводени от специално обучение и допълнителни проучвания, ако е необходимо.

(11) Стълбите, скелетата и въжетата представляват най-често използваните съоръжения за изпълнение на временна работа на високо и поради това безопасността и закрилата на здравето на работниците, които извършват този вид работа, зависят в значителна степен от тяхното правилно използване. Поради това трябва да се уточни начинът, по който работниците могат да използват тези съоръжения в най-безопасна среда. Следователно, е необходимо подходящо специално обучение на работниците.

---

⁴ ОВ L 245, 26.08.1992 г., с. 6.

⁵ ОВ L 393, 30.12.1989 г., с. 1.

(12) Настоящата директива представлява най-подходящия начин за постигане на търсените цели и не излиза извън необходимите рамки за постигане на тази цел.

(13) Настоящата директива представлява конкретна стъпка към създаването на социалното измерение на вътрешния пазар.

(14) На държавите-членки следва да се даде възможност да се ползват от преходен период, за да се съобразят със специфичните проблеми, с които трябва да се справят малките и средни предприятия,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Текстът, приложен към настоящата директива, се добавя в Приложение II от Директива 89/655/ЕИО.

Член 2

1. Държавите-членки приемат и публикуват законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на настоящата директива, най-късно до 19 юли 2004 година. Те незабавно уведомяват за това Комисията.

Държавите-членки имат правото, що се отнася до прилагането на точка 4 от приложението, да се ползват от максимален преходен период от две години, считано от датата, посочена в първия параграф, с цел да вземат предвид различните ситуации, които биха могли да възникнат при практическото прилагане на настоящата директива, в частност от малките и средни предприятия.

2. Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, последните съдържат позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им обнародване. Условието и редът на това позоваване се определят от държавите-членки.

3. Държавите-членки представят на Комисията текста на разпоредбите от националното право, които те вече са приели или приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Настоящата директива влиза в сила в деня на нейното публикуване в *“Официален вестник на Европейските общности”*.

Член 4

Държавите-членки са адресати на настоящата директива.

Съставено в Люксембург на 27 юни 2001 година.

За Европейския парламент

Председател
N. Fontaine

За Съвета

Председател
A. Bourgeois

ПРИЛОЖЕНИЕ

”4. Разпоредби за използването на работни съоръжения, предназначени за временна работа на високо

4.1. Общи разпоредби

4.1.1. Ако съгласно член 6 от Директива 89/391/ЕИО и член 3 от настоящата директива, временната работа на високо не може да се извърши по сигурен начин и при съответните ергономични условия от подходяща площадка, трябва да се изберат най-подходящите работни съоръжения, за да се гарантират и поддържат сигурни условия за работа. Трябва да се даде предимство на мерките за колективна защита пред мерките за индивидуална защита. Размерите на работните съоръжения трябва да са съобразени с естеството на извършваната работа и с предвидимите натоварвания и да позволяват безопасно придвижване.

Най-подходящото средство за достъп до временните работни места на високо трябва да се избере в зависимост от периодичността на придвижване, от височината, която трябва да се достигне, и от продължителността на неговото използване. Направеният избор трябва да позволява евакуиране в случай на надвиснала опасност. Преминването в едната или в другата посока между дадено средство за достъп и платформи, дъсчени площадки или пасарели, не трябва да създава никакви допълнителни рискове от падане.

4.1.2. Стълбите могат да се използват като работно място за работа на високо само в случаи, когато предвид точка 4.1.1 използването на други, по-сигурни съоръжения за работа, не е оправдано поради ниското равнище на риска и поради кратката продължителност на използване или поради съществуващите характерни черти на обекта, които работодателят не може да промени.

4.1.3. Техниките за достъп и за позициониране посредством въжета могат да се използват само в случаи, когато оценката на риска показва, че въпросната работа може да се извърши по сигурен начин и когато използването на друго, по-сигурно съоръжение за работа, не е оправдано.

Имайки предвид оценката на риска и по-специално в зависимост от продължителността на работата и ергономичните пречки, трябва да се предвиди седалка, оборудвана с подходящи приспособления.

4.1.4. В зависимост от типа на съоръжението за работа, избрано въз основа на предходните точки, трябва да се определят съответните мерки за свеждане до минимум на рисковете за работници, присъщи на този тип съоръжение. Ако е необходимо, трябва да се предвиди инсталирането на защитни приспособления, за да се предотвратят паданията. Тези приспособления трябва да имат такава конфигурация и издръжливост, които да предотвратяват или да спират паданията от високо и да предотвратяват, доколкото е възможно, нанасянето на телесни

повреди на работниците. Приспособленията за колективна защита за предотвратяване на паданията могат да бъдат прекъснати само в местата за достъп до стълба или стълбище.

4.1.5. Когато извършването на конкретна работа изисква временното отстраняване на приспособление за колективна защита за предотвратяване на паданията, трябва да се вземат ефикасни компенсаторни мерки за сигурност. Работата не може да се извършва, без да са взети предварително такива мерки. След като конкретната работа приключи, окончателно или временно, приспособленията за колективна защита за предотвратяване на паданията трябва да се върнат на място.

4.1.6. Временната работа на високо може да се извършва само, когато метеорологичните условия не застрашават сигурността и здравето на работниците.

4.2. Специфични разпоредби за използването на стълби

4.2.1. Стълбите се поставят по начин, който да гарантира тяхната стабилност по време на използване. Преносимите стълби трябва да се опират на стабилна, устойчива, с подходящи размери и неподвижна подпора, така че стъпалата да останат в хоризонтално положение. Висящите стълби се закрепват по безопасен начин и, с изключение на въжените стълби, така че да не могат да се отместват и да се избягват люлеещите се движения.

4.2.2. Предотвратяването на хлъзгането по стъпалата на преносимите стълби по време на използването им се извършва чрез закрепване на стъпалата към горната или долната част на отвесните греди или в близост до тях чрез каквото и да е приспособление против хлъзгане или чрез каквото и да е друго равностойно по ефикасност приспособяване. Стълбите, използвани за достъп, трябва да са достатъчно дълги, за да се издигат достатъчно над платформата за достъп, освен ако не са били взети други мерки, за да се гарантира здраво захващане. Подвижните стълби, съставени от няколко сглобяеми елемента, и удължаващите се стълби, трябва да се използват така, че да е осигурена неподвижността на различните елементи един спрямо друг. Подвижните стълби трябва да се обездвижат преди изкачване по тях.

4.2.3. Стълбите трябва да се използват по начин, който по всяко време да дава възможност на работниците да се захващат здраво и да имат здрава опора. В частност, когато по стълба се пренася товар на ръка, това не трябва да пречи на постоянното сигурно захващане.

4.3. Специфични разпоредби за използване на скелета

4.3.1. Когато бележката с изчисленията за избраното скеле не е налице, или когато в бележката не са обхванати замислените структурни конфигурации, трябва да се направят изчисления за устойчивостта и стабилността, освен ако скелето е монтирано при спазване на общопризната типова конфигурация.

4.3.2. В зависимост от сложността на избраното скеле компетентно лице трябва да състави план за монтиране, използване и демонтиране. Той може да е под формата на стандартен план, допълнен с точки, отнасящи се до специфичните детайли на въпросното скеле.

4.3.3. Опорните елементи на скелето трябва да са защитени от опасността от хлъзгане или чрез прикрепването им към опорната плоскост, или чрез приспособление против хлъзгане, или чрез каквото и да е друго равностойно по ефикасност средство и носещата повърхност трябва да има достатъчен капацитет. Трябва да се гарантира, че скелето е стабилно. Случайното поместване на скелето на колела по време на работата на високо трябва да се предотврати чрез подходящи приспособления.

4.3.4. Размерите, формата и разположението на платформите на скелето трябва да съответстват на естеството на извършваната работа и да са пригодени за товара, който се пренася, и да позволяват безопасно да се работи и да се преминава. Платформите на скелето трябва да бъдат монтирани по такъв начин, че техните компоненти да не могат да мърдат при нормалното им използване. Не трябва да съществува никаква опасна пролука между компонентите на платформите и вертикалните приспособления за колективна защита за предотвратяване на паданията.

4.3.5. Когато определени части от скелето не са готови за употреба, например по време на монтиране, демонтиране или реконструкция, те трябва да са маркирани с общи предупредителни знаци в съответствие с националните разпоредби, транспониращи Директива 92/58/ЕИО, и да са подходящо очертани с материални средства, предотвратяващи достъпа до опасната зона.

4.3.6. Скелетата могат да се монтират, демонтират или значително преправят само под наблюдението на компетентно лице и на работници, които са получили подходящо и специализирано обучение за предвидените действия, обхващащи специфичните рискове, в съответствие с член 7, в частност за:

- а) разчитане на плана за монтаж, демонтаж или реконструкция на съответното скеле;
- б) сигурността по време на монтажа, демонтажа или реконструкцията на съответното скеле;
- в) мерките за предотвратяване на риска от падане на лица или предмети;
- г) мерките за сигурност в случай на промяна на метеорологичните условия, които могат да имат неблагоприятно въздействие върху сигурността на съответното скеле;
- д) допустими натоварвания;

е) всеки друг риск, който може да се дължи на на посочените по-горе дейности по монтаж, демонтаж и реконструкция.

Наблюдаващото лице и съответните работници трябва да разполагат с плана за монтаж и демонтаж, посочен в точка 4.3.2, включително всички инструкции, които той може да съдържа.

4.4. Специфични разпоредби за използването на техники за достъп и позициониране посредством въжета

Използването на техники за достъп и позициониране посредством въжета трябва да съответства на следните условия:

- а) системата трябва да съдържа най-малко две поотделно закрепени въжета като едното представлява средство за достъп, за слизане и за опора (работно въже), а другото представлява резервно средство (предпазно въже);
- б) работниците трябва да са снабдени и да използват подходящ ремък, и да са вързани за предпазното въже посредством този ремък;
- в) работното въже трябва да е снабдено с предпазни средства за изкачване и слизане и да има самоблокираща система, която предотвратява падането на ползвателя в случай, че той изгуби контрол над движенията си. Предпазното въже трябва да е снабдено с подвижна система, предпазваща от падане, която да следва движенията на работника;
- г) инструментите и другите приспособления, които трябва да се използват от работник, трябва да са прикачени към ремъка или към седалката на работника, или към което и да е друго подходящо средство;
- д) работата трябва да е правилно планирана и наблюдавана, за да е възможно в спешен случай да се окаже незабавна помощ на работник ;
- е) в съответствие с член 7 съответните работници трябва да получат подходящо и специфично за предвидените дейности обучение, в частност за спасителните процедури.

При изключителни обстоятелства, когато с оглед оценката на рисковете, използването на второ въже може да намали опасността на работата, може да се разреши използването на едно единствено въже при условие, че са взети подходящи мерки за гарантиране на сигурността в съответствие с националното законодателство и/или практика.”